

GEÇİCİ KORUMA YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 13/10/2014 **No : 2014/6883**
Dayandığı Kanunun Tarihi : 4/4/2013 **No : 6458**
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 22/10/2014 **No : 29153**
Yayımlandığı Düsturun Tertibi / Cildi : 5 **Cilt : 55**

25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 24/12/2019 tarihli ve 1851 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91 inci maddesi çerçevesinde, uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayanlara sağlanabilecek geçici koruma işlemlerinin usul ve esasları ile bu kişilerin Türkiye’ye kabulü, Türkiye’de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye’den çıkışlarında yapılacak işlemleri, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirleri ve ulusal ve uluslararası kuruluşlar arasındaki işbirliğiyle ilgili hususları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) AFAD: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,
- b) Aile üyeleri: Yabancınn eşini, ergin olmayan çocuğu ile bağımlı ergin çocuğunu,
- c) Bakan: İçişleri Bakanını,
- ç) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- d) Çocuk: Henüz on sekiz yaşını doldurmamış ve ergin olmamış kişiyi,
- e) **(Değişik:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/1 md.)** Geçici barınma merkezi: Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar ile Bakanlık tarafından uygun görülen kişilerin toplu olarak barınma ve yaşlerinin sağlanması amacıyla kurulan merkezleri,
- f) Geçici koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,
- g) Geçici korunan: Geçici koruma sağlanan yabancıyı,

- ğ) Genel Müdür: Göç İdaresi Genel Müdürlüğünü,
 h) Genel Müdürlük: Göç İdaresi Genel Müdürlüğünü,
 ı) İkamet adresi: Türkiye’de adres kayıt sisteminde kayıtlı olunan yerleşim yerini,
 i) Kanun: 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu,
 j) Kitleli akın: Aynı ülkeden veya coğrafi bölgeden kısa bir süre içerisinde ve yüksek sayılarda gerçekleşen ve söz konusu sayılar nedeniyle bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemlerinin usulen uygulanabilir olmadığı durumları,
 k) **(Değişik:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/1 md.)** Kurul: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 521 inci maddesi gereğince kurulan Göç Kurulunu,
 l) Özel ihtiyaç sahibi: Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılardan, refakatsiz çocuk, engelli, yaşlı, hamile, beraberinde çocuğu olan yalnız anne ya da baba veya işkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiyi,
 m) Refakatsiz çocuk: Sorumlu bir kişinin etkin bakımına alınmadığı sürece, kanunen ya da örf ve adet gereği kendisinden sorumlu bir yetişkinin refakati bulunmaksızın Türkiye’ye gelen veya Türkiye’ye giriş yaptıktan sonra refakatsiz kalan çocuğu,
 n) Sevk merkezi: Geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancılardan, geçici barınma merkezlerine sevk edilmeye veya geçici barınma merkezi dışında kalacaklarsa ikametlerine yönlendirilmeye kadar kayıt ve diğer işlemler için geçici olarak bekletildikleri yerleri,
 o) Seyahat belgesi: Pasaport yerine geçen belgeyi,
 ö) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,
 p) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,
 r) **(Ek: 8/1/2018-2018/11208 K.)** Psikososyal destek: Zorlu yaşam koşullarında ortaya çıkabilecek psikolojik uyumsuzluk ve bozuklukların önlenmesi, birey, grup, aile ve toplum düzeyinde ilişkilerin yeniden kurulması ve geliştirilmesi, etkilenenlerin normal yaşama geri dönmesi sürecinde kendi kapasitelerini fark etmeleri, güçlenmelerinin sağlanması ve savunuculuk etkinliklerini, toplumun başa çıkma, toparlanma ve iyileşme becerilerinin artırılması ile yardım çalışanlarının desteklenmesini içeren multidisipliner hizmetler bütünü,
 s) **(Ek:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/1 md.)** Bakanlık tarafından uygun görülen kişi: Bakanlık onayı ile bu Yönetmeliğin hükümleri kapsamında değerlendirilmesi uygun görülen kişileri,
 ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler

Geçici koruma hakkının uygulanması

MADDE 4- (1) Kanunun 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerinde yer alan şartlar yabancının geçici koruma kapsamına alınma talebini engelleyici şekilde yorumlanamaz ve uygulanamaz.

Yasadışı giriş ve bulunuştan dolayı cezalandırılmama

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılardan Türkiye’ye giriş yaparken yetkili birimler tarafından tespit edilmeleri veya makul bir süre içinde kendiliğinden yetkili birimlere kayıt yaptırmak üzere başvurmaları halinde, Türkiye’ye yasa dışı girişleri veya Türkiye’de yasa dışı bulunuşlarından dolayı idari para cezası uygulanmaz.

(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalanlar hakkında, geçerli nedenleri bulunmaması halinde idari para cezası uygulanır.

Geri gönderme yasağı

MADDE 6- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez.

(2) Genel Müdürlük, ilgili mevzuata göre ülkemizden gönderilmesi gerektiği halde, birinci fıkra kapsamında ülkemizden gönderilemeyecek yabancılar hakkında idari tedbirler alabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Korumanın Kapsamı

Geçici koruma sağlanacak yabancılar

MADDE 7- (1) Geçici koruma; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan haklarında bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemi yapılamayan yabancılara uygulanır.

(2) Geçici koruma, Cumhurbaşkanı tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, geçici koruma ilanının geçerliliğinden önce, geçici koruma ilanına esas teşkil eden olayların olduğu ülkeden veya bölgeden ülkemize gelmiş olanları kapsamaz.⁽¹⁾

(3) Geçici korunanlar, Kanuna göre belirlenen uluslararası koruma statülerinden herhangi birini doğrudan elde etmiş sayılmaz.

Geçici koruma kapsamına alınmayacak yabancılar

MADDE 8- (1) Aşağıdaki hallerde, yabancı geçici korumadan yararlandırılmaz, yararlanılmışsa geçici koruması iptal edilir.

a) Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1967 Protokolüyle değişik 28/7/1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmenin 1 inci maddesinin (F) fıkrasında belirtilen fiillerden suçlu olduğuna dair ciddi kanaat bulunanlar.

b) Türkiye dışında hangi saikle olursa olsun zalimce eylemler yaptığını düşündürecek nedenleri bulunanlar.

c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen suç ya da fiillerin işlenmesine iştirak eden veya bu fiillerin işlenmesini tahrik edenler.

ç) Ülkesinde silahlı çatışmaya katılmış olduğu halde bu faaliyetlerini kalıcı olarak sonlandırmayanlar.

d) Terör eylemlerinde bulunduğu veya planladığı ya da bu eylemlere iştirak ettiği tespit edilenler.

e) Ciddi bir suçtan mahkûm olarak topluma karşı tehdit oluşturabileceği değerlendirilenler ile milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturduğu değerlendirilenler.

f) Türkiye’de işlenmesi hâlinde hapis cezası verilmesini gerektiren suç veya suçları daha önce işleyen ve bu suçun cezasını çekmemek için menşe veya ikamet ülkesini terk edenler.

⁽¹⁾ 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 2 nci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

g) Uluslararası mahkemelerce hakkında insanlık suçu işlediğine dair karar verilmiş kişiler.
 ğ) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Dördüncü Kısım Yedinci Bölümünde yer alan suçlardan birini işleyenler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki kararlar bireysel olarak Genel Müdürlük tarafından alınır ve ilgili yabancıya bildirilir. **(Ek cümle:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/3 md.)** Genel Müdürlük bu yetkisini, kısmen veya tamamen valiliklere devredebilir.

(3) Birinci fıkra kapsamında olanlar, ülkelerine dönüşleri sağlanıncaya kadar, insani nedenlerle mevcut geçici barınma merkezlerinin özel bir bölümünde veya ayrı geçici barınma merkezinde ya da valiliklerce belirlenen yerlerde, Kanunda belirtilen idari gözetim kararı alınmaksızın da barındırılabilir. Bu yabancıların aile üyeleri, talep etmeleri halinde, aile üyelerinin geçici koruma durumlarına bakılmaksızın aynı yerde de barındırılabilir.

(4) Geçici koruma kapsamına alınmayan kişilerin ülkelerine geri dönüşleri sağlanıncaya kadar haklarında yapılacak tüm iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.⁽¹⁾

(5) Geçici barınma merkezi yönetimi, acil ihtiyaç durumlarında ya da kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine birinci fıkra kapsamındaki yabancıların geçici barınma merkezinden kısa süreli olarak ayrılmasına izin verebilir. Geçici barınma merkezi yönetimi tarafından gerekli görülen durumlarda, geçici barınma merkezinden kısa süreli olarak ayrılacak bu kişilere kolluk görevlilerinin eşlik etmesi talep edilebilir. Bu yabancıların geçici barınma merkezinden kısa süreli ayrılmasına ilişkin hususlar, geçici barınma merkezlerinin kuruluş ve yönetimi ile ilgili düzenlemeler kapsamında belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Koruma Kararının Alınması ve Sona Ermesine İlişkin Hükümler

Geçici koruma kararının alınması

MADDE 9- (1) Geçici koruma kararı, Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından alınır.⁽²⁾

(2) (...) ⁽²⁾ geçici korumanın yöntemi ve uygulanmasına dair usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından uygulanır.

Geçici koruma kararının içeriği

MADDE 10- (1) Cumhurbaşkanı geçici koruma kararında;⁽³⁾

- a) Geçici koruma kapsamına alınacakları,
- b) Geçici korumanın başlangıç tarihini ve gerekli görülmesi halinde süresini,
- c) Geçici koruma süresinin uzatılması veya sona erme koşullarını,
- ç) Geçici korumanın ülke genelinde veya belirli bir bölgede uygulanıp uygulanmayacağı,
- d) (...) ⁽³⁾ Kurul tarafından karar alınabilecek ve takip edilebilecek hususları,

(1) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 3 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Genel Müdürlük” ibaresi “Bakanlık” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 4 üncü maddesiyle, birinci fıkrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrada yer alan “Kanunun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(3) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 5 inci maddesiyle, birinci fıkrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın (d) bendinde yer alan “Kanunun 105 inci maddesi kapsamında” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

e) 15 inci maddeye istinaden alınan geçici koruma kapsamında ülkemize kabul işlemlerinin sınırlandırılması veya durdurulmasıyla ilgili hususları,

f) Gerekli görülen diğer hususları, belirlemeye yetkilidir.

(2) Cumhurbaşkanınca geçici koruma kararı alınmasını müteakip geçici korumadan yararlananlar hakkında verilebilecek bireysel kararlar Genel Müdürlük tarafından alınır.⁽¹⁾

Geçici koruma uygulamasının sona ermesi

MADDE 11- (1) Bakanlık, geçici korumanın sona erdirilmesi için Cumhurbaşkanına teklifte bulunabilir. Geçici koruma, Cumhurbaşkanınca kararıyla sonlandırılır.⁽²⁾

(2) Cumhurbaşkanınca, sonlandırma kararıyla birlikte;⁽²⁾

a) Geçici korumayı tamamen durdurarak geçici korunanların ülkelerine dönmesine,

b) Geçici korunanlara, koşullarını taşıdıkları statünün toplu olarak verilmesine ya da uluslararası koruma başvurusunda bulunanların başvurularının bireysel olarak değerlendirilmesine,

c) Geçici korunanların, Kanun kapsamında belirlenecek koşullarda Türkiye’de kalmalarına izin verilmesine,

karar verebilir.

Geçici korumanın bireysel olarak sona ermesi veya iptali

MADDE 12- (1) Geçici korunanların;

a) Kendi isteğiyle Türkiye’den ayrılması,

b) Üçüncü bir ülkenin korumasından faydalanması,

c) Üçüncü bir ülkeye insani nedenler veya yeniden yerleştirme kapsamında kabul edilmesi ya da üçüncü bir ülkeye çıkış yapması,

ç) Ölmesi,

d) **(Ek:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/7 md.)** Kanunda yer alan diğer yasal kalış türlerinden birisi ile kalış hakkı kazanması,

e) **(Ek:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/7 md.)** Türk vatandaşlığını kazanması, hallerinde geçici koruma bireysel olarak sona erer.

(2) 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yer alanların geçici korumanın kapsamı dışında tutulması gerektiğinin sonradan anlaşılması halinde geçici koruma, Genel Müdürlük veya valilikler tarafından iptal edilir.

(3) **(Ek:RG-25/12/2019-30989-CK-1851/7 md.)** Mazeretsiz olarak bildirim yükümlülüğünü üç defa üst üste yerine getirmeyenlerin geçici korumaları Valilik tarafından iptal edilir. Bu maddenin uygulanmasında 13 üncü madde hükümleri uygulanır.

Geçici koruması sona erenlerin tekrar gelmesi

MADDE 13- (1) Geçici koruma uygulamasının devam ettiği süre içinde, geçici koruma kapsamında olduğu halde 12 nci maddeye göre geçici koruması sona eren yabancıların, geçici korumadan faydalanmak üzere tekrar sınırlarımıza gelmesi veya sınırlarımızı geçmesi halinde, geçici koruma hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına Genel Müdürlük bireysel olarak karar verir. Genel Müdürlük bu yetkisini, kısmen veya tamamen valiliklere devredebilir.

Geçici korumanın sona ermesini müteakip yapılacak işlemler

MADDE 14- (1) Cumhurbaşkanının geçici korumanın sona erdirilmesi kararını müteakip, geçici korunanların Türkiye’den çıkış yapması esastır. Geçici korunanların Türkiye’den ayrılmaları için gereken süre, geçici korunanların menşe ve Türkiye’ye gelmek üzere geçtikleri transit ülkelerin durumuna göre Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda belirlenir.⁽³⁾

(1) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanınca Kararının 5 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanınca Kararının 6 ncı maddesiyle, birinci fıkrada yer alan “Bakanlar Kuruluna” ve “Bakanlar Kurulu” ibareleri sırasıyla “Cumhurbaşkanına” ve “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1851 sayılı Cumhurbaşkanınca Kararının 8 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibaresi “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.